

Motion till riksdagen 2023/24:2795

av **Ulrika Liljeberg m.fl. (C)**

med anledning av prop. 2023/24:57 Preventiva vistelseförbud

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt måste återkomma med lösningar på de påtalade oklarheter kring 3 och 5 §§ lagen om preventiva vistelseförbud som framkommer i motionen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Den allvarliga våldsbrottsligheten, framför allt skjutningar och sprängningar inom den kriminella miljön, slår ständigt nya dystra rekord. De senaste åren har antalet skjutningar och sprängningar, och antalet avlidna till följd av detta eskalerande våld, ökat i en ständigt tilltagande och nedslående takt. Det grova våldet som utförs av de kriminella nätverken har även brett ut sig i landet och kan inte längre betraktas som enbart ett storstadsfenomen. Ökad tillgång på vapen och explosiva varor i samhället, tillsammans med den ökade benägenheten inom kriminella miljöer att använda dessa innebär att det grova våldet utgör ett allvarligare hot än någonsin tidigare. Polisen, åklagarna och de rättsvårdande myndigheterna behöver nu därför nya och utökade verktyg som tidigare inte varit aktuella.

Regeringens förslag innebär att en åklagare kan förbjuda någon att vistas inom ett avgränsat område på allmän plats (vistelseförbud), om denne medvetet främjar att en grupp personer utövar brottslighet där och det finns risk för att skjutvapen eller sprängämnen används. Även personer som främjar brottslighet som på annat sätt allvarligt skadar allmänhetens trygghet ska kunna meddelas vistelseförbud. Det är bra, och ett verktyg som kan komma till stor nytta för såväl rättsväsendet som den allmänna ordningen och tryggheten.

Centerpartiet har arbetat med såväl denna som tidigare regeringar för att få igenom straffskärpningar, utökade tvångsmedel och annan nödvändig lagstiftning på plats för att

säkerställa att samhället kan möta de kriminella gängen med nödvändig kraft. Mycket har gjorts, men det finns fortfarande behov av att stärka möjligheterna att bekämpa brott och brottslig verksamhet som utövas av kriminella nätverk i det offentliga rummet. Centerpartiet ser därför att en ordning med preventiva vistelseförbud kan vara ett nödvändigt verktyg i detta arbete. Lagstiftning som ska fylla ett så angeläget behov måste emellertid också vara av hög kvalitet, med god förutsebarhet för såväl enskilda som för de myndigheter och domstolar som ska tolka och tillämpa lagen så att den får den effekt som eftersträvas. Tyvärr missar regeringen, återigen, målet i detta hänseende och presenterar lagstiftning som tydligt brister i kvalitet och genomförbarhet. Det är väldigt beklagligt, och lägger sten på börda för redan ansträngda myndigheter och domstolar.

Såsom Lagrådet framhåller medför konstruktionen med dubbla riskbedömningar i lagens 3 § stora tillämpningssvårigheter, som innebär att det också kommer att bli svårt för den enskilde att förutse när ett vistelseförbud kan komma att meddelas. Det framgår heller inte om det ska vara styrkt att förbudspersonen tillhör eller verkar för gruppen eller om det räcker med att gruppmedlemskapet framstår som mer eller mindre antagligt.

Utöver detta ställer sig Lagrådet frågande till hur den proportionalitetsbedömning som kommer till uttryck i 5 § står i förhållande till de dubbla riskbedömningarna i 3 §. För att undvika otydligheter för de rättstillämpande myndigheterna, och domstolarna, som innebär såväl tidskrävande processer som bristande förutsebarhet för den enskilde, måste regeringen måste nu skyndsamt återkomma med lösningar om hur dessa oklarheter ska hanteras för att inte lagstiftningen ska bli helt obsolet.

Ulrika Liljeberg (C)

Malin Björk (C)

Helena Vilhelmsson (C)